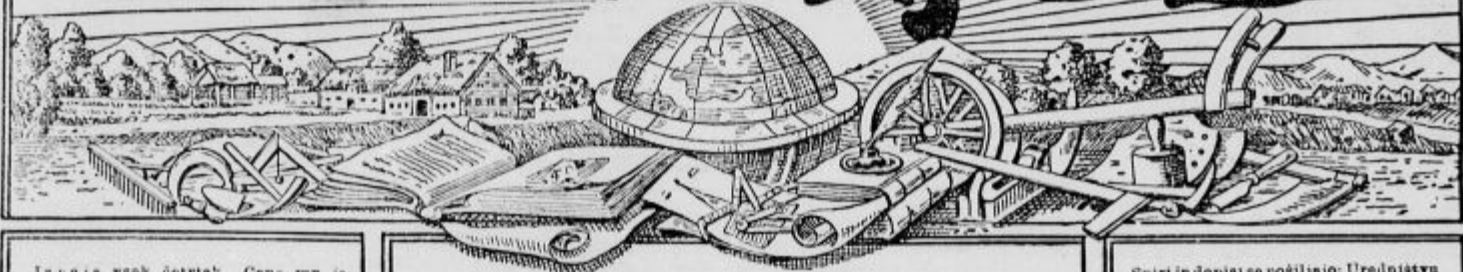

DOMOLJUB

Izidaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K. na leto. (Za Nemčijo 4 K., za Ameriko in drugo tuje države 6 K.) — Posamezno številko se prodajajo po 10 vinarjev.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 6.

V Ljubljani, dne 10. februarja 1916.

Leto XXIX.

Dalmatinci pred cesarjem.

Prošli teden so prišli zastopniki dalmatinske dežele k našemu cesarju, da se mu poklonijo, mu povedo, kako zvesto in udano bijejo dalmatinska srca zanj in za avstrijsko državo. Bila je lepa kita vrlih mož: poslancev, županov, škofov. V hrvaškem jeziku je deželni glavar dr. Ivčević govoril poklonilno besedo. Z odkritim veseljem ga je poslušal sivi vladar in mu je v odgovor povedal neizbrisno lepo zahvalo za vdanost in še lepšo pohvalo za neprimerno junaštvo, ki z njo branijo dalmatinski sokoli našo domovino proti laškemu verolomniku. Tudi mi smo jim hvaležni, ker branijo neposredne naše domove s svojimi trupli. Dalmatinska kri, ki je lila na Kalvariji, na Oslavju, na Doberdobu, krog Sv. Mihaela, je tekla tudi za nas. In zato se z Dalmatinci vred radujemo tudi mi cesarjeve pohvale in zahvale in jim prisrčno čestitamo.

Bil je lep dan za cesarja in sam je dejal, da je dalmatinski poklon izredno dobro del njegovemu srcu. Bil je lep za Dalmatince, pa tudi za nas! Ne samo iz razloga, ki smo ga že povedali, nego tudi za to, ker so roko ob roki z Dalmatinci tudi sinovi našega naroda na kraških pečeh in na solčnih goriških Brdih, ob zeleni Soči in na skalnih vrhovih tolminskih, kobariških in bovških planin izkazali svoje domoljubje, svoje zvestobo in svoj nezlomni pogum. Tudi njim se zahvalja očetno srce našega vladarja; tudi njim velja njegova pohvala.

Še nekaj moramo posebej opomniti, ko se spominjamo svečanega obiska dalmatinskih veljakov na cesarjevem šenbrunskem gradu. Z njimi je prišel cesarski namestnik dalmatinske kraljevine, grof Attems. Ni sicer Hrvat po rodu, pač pa

poštenjak, mož, kakor jih je malo. Deželo, ki ji je postavljen, da jo vlada v cesarjevem imenu, vlada tudi res v cesarjevem duhu; ljubi jo in ljubi tudi narod, ki prebiva v nji.

Dalmacija meji ob Bosno, Hercegovino in ob Črno goro. Pravoslavni prebivalcev, ki so jih zadnji čas umetno učili, da niso Hrvatje, nego Srbi, ima na jugu in na severu veliko število. Agitacija proti državi je bila zašla tudi v Dalmacijo in sempatja marsikoga zastrepila. V taki zemlji, kakor je Dalmacija, ki je poleg tega gospodarsko precej zanemarjena, in kjer govori le prerada glasneje, nego je treba, toplja južna kri, je bilo imenovano gibanje nevarno. Bilo bi tudi, toda previdna modrost cesarskega namestnika je nevarnost odstranila in brez velikih pritiskov, takorekoč brez vsake sile je dosegel, da se je okužilo le malo število ljudi, da je pa ogromna večina ostala zdrava in zvesta domu in cesarju. Dalmatinski obisk pri cesarju nam dokazuje, kaj zmore pametna, ljudstvu prijazna vlada, priča pa tudi obenem, da se da z razumnim vodstvom dobrri, mehki južno-slovenski narod, če se vpošteva njegova duša, če se priznavajo njegove pravice, prav cenijo njegove vrline in pravično sodijo tudi njegove morebitne napake, dobiti za vse dobro in voditi k najslavnejšim, najhrabrejšim činom svetu v občudovanje, domovini v slavo in varstvo.

Carinska zveza z Nemčijo.

Komaj je izbruhnila vojska, so že jeli pisati razni politiki, pa ne taki, ki poznajo gospodarske razmere, da se morata Nemčija in Avstrija združiti v carinski zvezi, tako da bosta z drugimi državami sklepali

enotno trgovske pogodbe in imeli na zunanjo enotno carino. Cele skladovnice papirja so potiskali s to rečjo. Mi smo le tu pa tam zinili kako besedo, sicer smo pa molčali, ker smo dobro vedeli, da se ob takih prilikah najprej oglase ljudje, ki radi veliko kriče, katerih glas pa ne seže v nebesa.

Sedaj divja vojska devetnajst mesecev. In danes je s to rečjo že vse drugače, nego je bilo prej. Jeli so se oglašati trezni možje, ki poznajo gospodarske prilike pri nas in na Nemškem, in precej splošna njihova sodba se glasi, da je carinska zveza Nemčije z našo državo nemogoča, ker bi bila na škodo nam in Nemčiji. Ravno v prejšnjih dneh imamo dve važni izjavi v tem oziru. V Pešti so zastopniki avstrijskih in ogrskih poljedelcev zborovali in se soglasno izrekli, da ni misliti na imenovano carinsko zvezo. Pred osmimi dnevi se je pa v trgovski in obrtni zbornici v Pragi čula beseda predsednika Nemca ob soglasnem odobravanju čeških in nemških svetovalcev, da je taka zveza nemogoča. Rekel je, da bi bila na škodo našemu poljedelstvu, ker bi vsled nje padle cene našim kmetijskim pridelkom; še bolj bi pa škodovala velikemu in malemu obrtu.

Nemčija je navezana na svetovni trg. Komaj desetino tega, kar izvozi blaga na tuje, proda v našo državo; kupi tudi od nas komaj desetino tega, kar izvozi od drugod. Če se tudi zvezemo mi in Nemci, nam to v glavni reči nič ne pomaga; vse kolonijalno blago — kavo, čaj, bombaž itd., pa volno, kože, rlane kovine, ki jih nimamo, moramo mi in Nemci kupovati drugod. Glavna reč za našo obrt je pa ravno surovo blago, ki ga predelujemo in predelano prodajamo v druge države. V ti glavni reči bi bili kljub carinski zvezi odvisni od tujine.

Poleg tega bi pa velik del naše obrti ne mogel izhajati, ko bi ne imeli proti Nemčiji carinskega varstva. Tako bi na primer morala propasti naša železna obrt; kemična bi se tudi ne mogla držati; pre-

dilniška in tkalska bi tudi imela veliko škodo.

Recimo pravično: Kdor hoče več, nego more, ni pameten. Bodimo prijatelji z nemško državo trdno in zvesto, — Bog daj, da bi se to prijateljstvo še razširilo po zmagoslavnem miru tudi na druge države, toda najprej mislimo nase. Krepka, samostojna, neodvisna avstrijska država pod nepremagljivo habsburško rodovino bo najboljšo zagotovilo, da nam bodo ostali zvesti vsi naši prijatelji, in da se nas bodo bali naši sovražniki ter radi neradi iskali, kako bi se pobotali z nami.

Pregled po svetu.

Sodba o Draču. Švicarski vojaški strokovnjak Pozzi presoja dosedanjo delavnost avstrijskega generala Kövesa in pravi: Če pade Drač, je Avstrijcem kot zmagovalcem odprta pot v celo Albanijo. S padcem Drača je zapečaten tudi usoda Valone. Kakor hitro pa se Valona izirga Italijanom iz rok, dobijo avstrijski podmorski čolni izborna torišča in opiralnice za napade na sovražno brodogradnjo v Jonskem morju. Značilno je, da Pozzi trdi, da Adrija ne pripada Italiji ali kakikoli drugi državi, ampak edino le Avstriji. Pozzi, ki trezno in dobro zasleduje dogodke na Balkanu, pravi, da bo Avstrija po zasedenju Albanije s pomočjo Bolgarije, Nemčije in Turčije z vso silo napadla Solun.

Presenečenje med Lahij. V Italiji je globoko vplivalo, ker so obstreljevali Nemci s Zeppelinovci istočasno Pariz, Anglijo in Solun. Strah je še večji, ker se poroča, kako so Zeppelinovci dobro merili in da je popolnoma odpovedala obramba. Iz Pariza dohajajo zelo obširna poročila, angleška poročila so kratka in previdna. O obstreljevanju Soluna se le poroča, da je porušilo veliko hiš, da so uničena javna skladišča, solunske banke in da je ubitih 30 oseb, med njimi dva grška vojaka. Zeppelinove zrakoplove so sicer ljuto obstreljevali, a brez uspeha.

Dobro znamenje. Pravkar čujemo, da je romunski finančni minister dovolil prevoz turškega in bolgarskega blaga skoz Romunijo in da je do Donave že pripeljanih 1100 stotov turškega tobaka za Avstrijo in Nemčijo ter okoli 1000 stotov anatolske volne. — Ogrski listi poročajo, da je z romunsko nakupovalno centralo sklenjena kupčija za 100.000 vagonov koroze. — Finančni minister je v romunski zbornici predložil načrt za 200 milijonov vojnega kredita. Doslej znaša vojni kredit že 600 milijonov kron.

Romunija še vedno ni nehala kolebati. Gotovi ljudje seveda pri tem prav dobro žive in si nabirajo zaklade... Osem desetlin romunske armade se nahaja pod orožjem. Večina čet je nameščenih ob romunsko-bolgarski ter romunsko-ogrski meji, dočim posadke ob besarabski meji niso bile ojačene. Tudi del težke artiljerije čaka na ogrski in bolgarski meji. — To dejstvo vsekako vznemirljivo vpliva na osrednji državi.

Črnogorska kraljeva rodbina se je preselila iz Lyona v Marseille.

Grčija je sedaj popolnoma blokirana, tako trdijo petrograjski listi. V grške vode ne pride nobena ladja, ki bi je ententine vojne ladje ne preiskale. Sodijo, da bo ententa zasedla vse vojaško važne kraje, nato pa zahtevala razoroženje grških čet.

Nov ministrski predsednik na Ruskem. Z ozirom na slabo zdravje je odslovljen ruski ministrski predsednik Goremykin. Na njegovo mesto je imenovan član državnega zbora Boris Vladimirovič Stürmer. — Goremykin je star 78 let; car ga je imenoval za pravega tajnega svetnika prve vrste. Položaj v Rusiji ostane menda neizpremenjen, ker pripada tudi Stürmer k isti struji, kakor njegov prednik, dasi ima nemško ime.

Amerika še vedno godrnja. Zadeva in spor zaradi podmorskih čolnov z Nemčijo še vedno ni poravnani. Listi pišejo, da ozračje že dolgo ni bilo tako z bojno elektriko natlačeno, kot sedaj. — Wilson predlaga, naj ententa svoje trgovske in prevozne ladje razoroži, ker bo drugače priznal uničenje takih parnikov kot dopustno.

Svetovna vojska.

Nemška križarka „Möve“ pridrla na široko morje in potopila sedem angleških parnikov. — Naše brodogradnje ob taški obali. Napad na kolodvora Ortona in San Vito. — Naš uspeh ob tolminskem območju. — Topniški boji ob soški fronti. — Živahno delovanje letalcev. — Del naše konjenice pristih rusko divizijo, da se je umaknila. — Zeppelinovec nad Parizom. — Zračni napadi na Angleško. — Crnagora odrezana od sveta. — Trdujavo krujo v Albaniji zasedle naše čete. — Zračni napad na Drač, Valono in Solun.

NA MORJU.

Junaška križarka. Na Atlantskem oceanu se je pojavila drzna nemška vojna križarka „Möve“, ki je ustrahovala in potopila že sedem angleških ladij: „Artur“, „Cobridge“, „Ariadne“, „Dromosiby“, „Farringtonford“, „Clan Maeravish“. — Nazadnje je pa še ugrabila angleški parnik „Appam“ in ga tirala na obrežje države Viržinije v Old-Point. Ladja je imela na krovu 425 oseb, med njimi 138 oseb, ki so se rešile z zgoraj naštetih potopljenih angleških parnikov. Parnik „Appam“ je priplul v Ameriko z nemško zastavo in nemškim vodstvom. Sedaj se pričakajo, ali naj se smatra kot nemška ali kot angleška ladja.

Naše ladje zopet ob italijanskem obrežju. Neka skupina avstrijskih ladij je obstreljevala in težko poškodovala (3. februarja) na italijanskem obrežju kolodvora Ortona in San Vito; v okolici teh kra-

jev pa več skladišč, neko tvornico in most čez reko Arielo. Opazovali so se požari. Skupina križark se je vrnila, ne da bi jo kdo zasledoval. (Omenjeni kraji leže ob železnici med Brindisi in Mantua nekako nasproti naši kotorski trdnjavi.)

Podmorski čoln ob izlivu Temze. Neki nemški čoln-potapljač je pogreznil ob izlivu Temze oboroženo angleško stražno ladjo, in štiri ribiške parnike. — Mornariški (nemški) zrakoplov L. 19 se ni povrnil s poizvedovalnega poleta. Pravijo, da je bil Zeppelinovec in da se je potopil.

VOJSKA Z ITALIJO.

Boji s topovi. Ob soški fronti ni bilo posebnega gibanja. Topništvo je pač delovalo na celi bojni črti. — Ker Lahij nimajo posebnih novic, opisujejo izmišljene boje in uspehe, ki se v resnici niso nikdar in nikjer vršili. — Topniški boji dne 2. februarja so bili na primorski črti nekoliko hujši. Zahodno od Sv. Lucije so naši razširili s podkopnimi napadi postojanke.

Nazaj so se umaknili Italijani pred tolminskim območjem in sicer vsled zadnjih podjetij naših čet. Zasedli so strmine zahodno od ceste Čiginj—Selo.

Pogum upada italijanskim četam, kajti sedaj je tudi med njimi znano, da so v starih bitkah ob Soči izgubili 600.000 mrtvih, ranjenih in bolnih vojakov. — Veliko žrtev je zahtevala sedaj tudi griza in kolera. Ujetniki pripovedujejo, da je armada utrujena in željna miru. Drugače so pa z obleko in jedili dobro preskrbljeni. Pogum jim je pošel osobito zaradi poraza Srbov in Črnogorcev.

VOJSKA Z RUSI.

Ker se je ruska ofenziva slabo obnesla, so Rusi izgubili veselje, da bi se napadali. Med ujetniki se nahajajo napol izurjene čete, mladi 17letni fantje, pa tudi možje najstarejših letnikov. Na besarabsko mejo so bili spravili najboljše čete, ker so pričakovali, da bi od uspeha na tem prostoru mogle nastati važne politične posledice. Poleg staroruskih polkov so se vojskovali tam gori tudi Tatari in Čerkezi, ki jih štejejo za najboljše in najhrabrejše polke v ruski državi. Naših čet nadaljni boji pač nič ne skrbe. — Severovzhodno od Černovic je bil odbit (1. febr.) precej močan napad, ki so ga Rusi pripravljali z večdnevним topniškim ognjem. — Ruski napad na postojanko severovzhodno od Bojana, dne 2. febr., se je ponesrečil.

Živahno so delovali letalci na obeh straneh. Neko rusko brodogradnjo je vrglo 6 bomb na Bučač. Avstrijski letalci so imeli uspehe zahodno od Czortkova in severno od Zbaraža.

Rusko ofenzivo vodil Francoz. Iz Bukarešta se poroča, da so Rusi napeli vse sile, ko so hoteli prodreti galicijsko bojno črto. Uporabljali so težke japonske topove, vodstvo je bilo poverjeno francoskemu generalu Pau, ki biva že več mesecev na Ruskem.

Naši konjeniki so ob Spodnjem Stiru dne 1. febr. nenadoma napadli tamošnje prednje ruske postojanke. Z golimi sabljami so Ruse tako natepli, da se je morala

vsja divizija umakniti na drugo črto. — V Besarabiji se vrši veliko premikanje ruskih čet.

VOJSKA Z ANGLEŽI IN FRANCOZI.

Zračni napad na Angleže. Tako daleč se pa Zeppelinovci še niso drznili, kot v noči pred 1. februarjem. Napadli so najbolj občutljiva mesta, kjer izdelujejo Angleži strelivo, kjer imajo rudokope in bogate premožavnike. Sedem Zeppelinovih zrakoplovov je priplavalo nad srednjo Anglijo in metalo bombe na ladjedelnico, pristanišče in tovarne pri Liverpoolu in Birkenheadu, na livarne in plavže v Manchesteru, Nottinghamu in Sheffieldu, na velike industrijske naprave ob reki Humber in pri mestu Great Yarmouth. Povsod se je opazovalo močno učinkovanje; videli so se siloviti požari in eksplozije. Sovražna baterija ob reki Humber je utihnila. Vrženih je bilo nad 300 bomb. Zrakoplove so povsod močno obstreljevali, a nič zadeli. Vrnili so se

napadu, da so pospravili žrtve. Škoda znaša do 10 milijonov frankov.

Presenetljivi napadi. Na Flanderskem so nenadoma napadli angleški oddelki nemške postojanke pri Mesines. Napadi so bili končno vsi odbiti. — Sovražno topništvo je živahno delovalo na nekaterih odsekih v Champagni in v Vogezih.

Cela Črnogora odrezana od sveta. Iz Rima poročajo, da ne dobe iz Črnegore nobenih poročil, ker je Avstrija blokirala celo črnogorsko obrežje.

Mir v Črnigori. Iz Črnegore ni čuti ne o bojih, ne o nasprotovanju prebivalstva.

Značilno. Kakšne simpatije imajo Črnogorci do Italije, se vidi iz tega, da jih je mnogo zaprosilo naj bi jih uvrstili med prostovoljce proti Italiji. Iz razloga mednarodnega prava se morajo seveda take ponudbe odklanjati, a značilne so le.

Italija ne mara pustiti Albanije, zato je poslala tja še eno pehotno divizijo. Čuje

gled na morje in okolico poraščeno z olivnimi gozdovi. — Sedaj pride na vrsto Drač,

Valono bi Italijani radi izpremenili v močno trdnjavo. Ostale dele srbske armade, ki so še sposobni za boj, pošljejo deloma v Solun, 25.000 pa v Valono.

Zračni napad na Drač in Valono. Uradna objava se je glasila: Naša pomorska letala so obstreljevala, in sicer 25. jan., 27. jan. in 1. febr. Drač, posebno pa tabore s šotori pri mestu; učinek je bil uničujoč. Vrnili so se vselej nepoškodovana, dasi so jih ljuto obstreljevale baterije na suhem in od morske strani vojne ladje.

Valono so obstreljevala 2. februarja pomorska letala, ki so zadela večkrat pristaniške naprave, flotante in tabor šotorov. V ljutom ognju baterij na suhem in na ladjah je bil zadet motor nekega letalca; letalo je bilo prisiljeno, da se je zato izpuščilo na morje. Voditelj skupine, linijski ladjin poročnik Konjević se je, ne da bi se količkaj obotavljal, takoj izpuščil poleg poškodovanega letala na po burji močno razburkano morje. Posrečilo se mu je, dasi so streljale baterije na Sazenu in dasi sta vozila dva rušilca proti licu mesta, da je rešil dva letalna častnika, ki sta ostala nepoškodovana, v svoje letalo in da je temeljito pokvaril poškodovano letalo. Nato je zopet zletel kvišku s podvojenim moštvo ravno še v pravem času in se je vrnil nepoškodovan po letu 220 kilometrov v Kotor.

PRED SOLUNOM.

Letalo nad Solunom. Dne 1. febr. je neko letalo z dobrim uspehom napadlo ladje in forte entente v solunskem pristanišču. Nastali so veliki požari. Podrobnejša poročila javljajo, da se je 1. febr. zjutraj ob treh prikazal Zeppelinov zrakoplov nad Solunom, da je vrgl 20 zažigalnih bomb. Porušenih je pet hiš, uničeno neko skladišče; v pristanišču je poškodovan neki parnik. Škoda je ogromna. Samo solunska banka ima okoli 3 milijone frankov škode. Mrtvih je okoli 90.

Letalni napadi se množe. V solunski okolici so letalci poškodovali 50 poslopj.

Tedenske novice.

Odlikovan je č. g. duhovni svetnik Jernej Ramovš, župnik v Poljanah nad Skofje Loko — s častnim znakom Rdečega križa II. razreda. To odlikovanje mu je podeljeno zaradi izredno velikih darov v vojnosclobne namene.

Občni zbor »S. K. S. Z.« bo 19. marca ob 10. uri dopoldne v prostorih slovenskega glasbenega društva »Ljubljana« — na Jurčičevem trgu.

Vojaški izpit z odliko je napravil svetnik trgoveške in obrtne zbornice v Ljubljani, — enoletni prostovoljec g. Ivan Podlesnik, ki je bil premeščen od 17. pešpolka v vojaško uradniško šolo v Zagreb. Imenovan bo v kratkem za kadeta.

Mlad hrvatski umetnik. 20letni umetnik Hrvat Zlatko Baloković je priredil dne 1. februarja v Ljubljani krasen koncert, pri katerem je sviral na gosli s tako dovrše-

Črnogorci izročajo orožje.

vsí srečno nazaj. — Nad tem uspehom je vse, kar čuti z Nemčijo in Avstrijo — veselo. Tako daleč — in tako presenečenje za Angleže! Ko bodo tudi Angleži čutili, kaj je vojska, se jim bo polagoma porodila kakšna bolj pametna misel v glavi, da ne bodo tirali sveta v brezmejno pokončevanje.

Nad Parizom. Zeppelinov zrakoplov, ki je v nedeljo zvečer (30. jan.) metal bombe nad Pariz in okoliške občine, je uničil v notranjosti, kakor pripovedujejo nevtalci, do 50 hiš. Zrakoplov je vse presenetil; ko so letali ognjegasci po mestu, so že pokale bombe. V osrednjem brzojavnem uradu je nagloma umrl ravnatelj vsled strahu, ko so mu javili, da se bliža Zeppelinovec. Očividci poročajo, da so bombe strašno učinkovale. V osrednjem uradu je več sto oseb. Veliko cest je bilo zaprtih še 8 ur po

se, da hočejo italijanske čete prodirati v osrednjo Albanijo.

Prodiranje naših čet v Albanijo počasi napreduje. Prekoračena je — brez boja — reka Matja.

Naši letalci. Zadnji teden so se proslavili zrakoplovci z drznimi poleti nad osrednjo Anglijo, nad Pariz in Solun. A tudi albansko bojišče je občutilo moč teh železnih ptic. Štirikrat so naši letalci vzemirili italijanske vrste pri Draču in Valoni.

V trdnjavi Kruja. Avstrijske čete, ki prodirajo v Albanijo, so 2. febr. došle v pokrajino zahodno od Kruje in se torej bližajo Draču. — Te dni je bila tudi Kruja zasedena. Prednje naše čete so že prekoračile reko Ismi. (Trdnjava Kruja šteje kakih 7000 mohamedanskih prebivalcev ter stoji na prijetni višini, odkoder je lep raz-

mostjo in spretnostjo, s tolikim umevanjem, da so listi brez izjeme polni hvale in začudenja. Naslednji dan se je podal mladi virtuozi v ožje vojno ozemlje, kjer je njegov oče uslužben kot stotnik. V veliki baraki se je zbral ves generalni štab in tudi general pl. Borojevič. Tudi ta koncert se je izborno posrečil. Umetnik je ves čisti dohodek obrnil na korist armadi ob Soči.

Prememba. List »Cvetje z vrtov svetega Franciška«, glasilo tretjega reda, izhaja sedaj v Kamniku, in sicer vsak mesec.

Umrla je 4. februarja v Ljubljani dobro znana in spoštovana odbornica ženskega oddelka Slov. kršč. soc. zveze — Katarina Jakopič. Rajna gospodinja je bila pridna, skromna in pobožna žena. Mir njeni duši!

Umetni led. Izdelovalnico umetnega ledu bodo otvorili v ljubljanski klavnici.

6000 krušnih kart manj se je izdalo v Ljubljani, ker je županstvo odredilo strožji pregled. Vsak dan se speče kruha v vojni pekarni 7450 hlebov, pri pekih pa 7290; ta množina bi morala zadostovati za 70 tisoč ljudi, ki bivajo sedaj v mestu.

Iz Kobarida piše nadučitelj Fr. Bogataj preko Švice nekemu prijatelju, da je sedaj ondi več trgovin nego hiš; gostilne ni nobene, pač pa mnogo kavarn. Nastalo je polno novih cest in poslopij.

Rušilci svetišč. Svetišče Žalostne Matere Božje na Mirnem Gradu (pri Gorici) je bilo 3. februarja v polno zadeto na strehi pred presbiterijem. Priletela je 28 cm granata. Streha je močno porušena, poškodovan veliki oltar, obhajilna miza deloma razdrta.

Bakreno streho v Marijinem Celju so izročili vojaški upravi. Teža bakra znaša 14.000 kg. Prejšnjo streho so nadomestili s pločvino. — Tudi raz baziliko M. B. v Mariboru bodo te dni sneli bakreno pločvino.

Smrt v jami. V Kočevju je 30. januarja ob četrti uri zjutraj podsula ogromna plast zemlje rudarja Antona Šarfer, doma iz Selnice ob Muri. Zdrav, vesel in prijazen mladenič je bil v petih minutah mrtev. Star je bil 21 let.

Silna burja. Iz Splita se naznanja, da je vsled strahovite burje skočil s tira sinjski vlak in se prevrnil pri postaji Mravinac. Na srečo so bile ranjene samo tri osebe.

Razne novice.

Papež Benedikt XV. — in naši ujetniki v Italiji. Kakor znano, se je sv. oče zelo toplo zavzel za naše v Italiji internirane duhovnike, jim poslal brevije, maše in denarne podpore in je poskrbel, da so jih sprejeli v razne duhovske zavode. Sedaj se je posebno zavzel za naše ujetnike, katere so pripeljali v Italijo iz srbskega ujetništva. Že julija meseca je Benedikt XV. naprosil švicarske kapucine, da bi prevzeli dušno pastirstvo pri naših vojnih ujetnikih na Sardiniji. Sedaj je brzojavno pozval patre, da gredo pastirovat na otok Asinaro. Stroške plača sv. oče sam. Na otok Asinaro so odšli oo. Teodor Boster, Pavel, Celestin in Zeno.

Vojna škoda v Galiciji. V 110 mestih ter v 1267 vaških občinah je bilo med vojsko porušenih 64.000 hiš in 113.000 gospodarskih poslopij.

Draginjske doklade dobe državni uradniki; priboljšek bo znašal po razmerah od 10 do 20 odstotkov temeljne plače.

Denarni promet. Za poštna nakaznice v Švico je določeno razmerje 100 frankov = 148.50 K. — Bolgarska vlada je določila, da se more sprejemati srbski denar za polovico vrednosti; carina in druge državne pristojbine se morajo pa plačevati le z bolgarskim denarjem.

Po izročitvi orožja. V Črnigori se čuti povsod zadovoljstvo, da se je končala vojna šiba, ki so jo z malimi presledki čutili skoraj šest let. Seveda primanjkuje živil, draginja je velika; kilogram kruha stane 18 K, liter mleka 2 K, liter vina 6 K, dve jajci 1 K, kilogram sladkorja 10 K.

Lovčen — zaklad. Leta 1913. se je bila raznesla novica, da se Nikita pogaja z Avstrijo glede Lovčena. Ruski car je takoj brzojavno vprašal Nikito, če je kaj resnice na tem. Nikita pošlje brzojavko: »Lovčen je naš Olimp, je z božjo roko postavljen spomenik svobode in njenih branilcev. Lovčen je zibelka naše slavne knežje hiše. Lovčen je tudi podzidje za nagrobni spomenik, ki v njem počivajo zemeljski ostanki Petra Petroviča Njeguša. Lovčen se je upiral, ko so divji azijski valovi pluli celo do Dunaja. Upiral se bo tudi vbodoče vsem sovražnim napadalnim valovom. S svojimi v oblake segajočimi vrhovi nam je Lovčen dražji, dragocenejši, kakor če bi bil ves iz samih dragih biserov. Naš Lovčen ni na prodaj!«

V Belgrad se je vrnilo 46.635 Belgrajčanov; med temi je 12.000 takih oseb, ki so prošle za javno oskrbo.

Mraz v Rusiji. V srednji in severni Rusiji imajo letos izredno hudo zimo. Toplomer (bolje mrazomer) v Petrogradu kaže že več tednov 24 do 30 stopinj R. pod ničlo. Šole so večinoma zaprte, ker manjka kuriva. Zadnji teden je zmrznilo v Petrogradu in okolici 17 oseb.

Stürmer se je prelevil. Novi ruski ministrski predsednik ne mara več nemškega imena; imenoval se bo odslej Panin.

Nad tri milijone beguncev živi v Rusiji; ruska vojska jih je posili odvedla iz domačih krajev.

Okrog 100 ladij zamrznjenih. V Arhangelsku je primrznjenih 50 ladij; večinoma so angleške in ruske. V drugih mornariških pristaniščih severne Rusije se nahaja še do 50 ladij, ki čakajo, da jih odreši gorkejši tok morja.

Usmrtil se je turški prestolonaslednik Juzuf Izedin Effendi. Prerezal si je žile na roki. Časopisi trde, da se mu je zbledlo. Nekaj časa se je tudi zdravil v nekem sanatoriju na Semmeringu. Novi prestolonaslednik je mlajši brat vladajočega sultana z imenom Valih Edin Effendi.

Perzija na naši strani. Iz Carigrada se naznanja, da se je končno Perzija odločila in postavila na stran osrednjih sil.

Panamski prekop je popolnoma zaprt. Otvori se, ko bo končno-veljavno popravljen.

Kobilice so se zopet pojavile v Palestini v velikih jatah. Povzročile so velikansko škodo.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta štev. 6

(tik za frančiškansko cerkvi)o

sprejema hranilne vloge, za katere jamči deželja Kranjska, in jih obrestuje po 4^{3/4}% brez kakega odbitka.

"radne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Vojaške novice.

Iz ujetništva: Iz ital. ujetništva se je oglasil Anton Pavlič (Malija 104, Istra). — Iz ruskega ujetništva je pisal domobranec Ivan Bernardi, doma v Maliji pri Portorose. Eno leto so živeli njegovi domači v negotovosti, kajti o njem ni bilo obvestila od februarja 1915. Veselje je sedaj v domači družini tem večje. — Po preteku 17 mesecev je došlo pismo od Ivana Dekleva doma iz Selc pri Sv. Petru. Nahaja se v ruskem ujetništvu. — Prvikrat se je oglasil iz ruskega ujetništva France Rozman, doma v Dragočajni pri Smledniku. 14 mesecev so domači čakali in slednjic le dočkali veselo sporočilo, da je sin še živ. Mati nam piše: »V najglobokejši hvaležnosti do Boga naznanjam, da se je moj sin zgledil. Želim to veselje vsem, ki še žalujejo v negotovosti zaradi usode svojcev.« — Po 13. mesecih so dobili z Ruskega obvestilo starši vojaka J. Prosen, doma v Lučinah nad Skoljo Loko. Jožef piše materi, da je živ in zdrav.

Pogreša se poddesetnik Flori Schweiger, 17. pp., 9. stol. Ako bi bilo komu kaj znano o njem, se vljudno prosi, naj sporoči na naslov: G. Ivana Schweiger, Tržič na Gorenjskem. — Valentin Kušar, Učak, p. Trojana, želi pojasniti o vojaku 27. pp. Janezu Pančur. Ako je komu kaj znano o njem, naj blagovolji ustreči.

Nov list, ki so mu napisali na čelo »Pozdrav iz domovine« je dotiskan. Namenjen je slovenskim vojakom. Pošiljal se jim bo v večji množini zastoj na bojišče.

Častniški slugi. Vojno ministrstvo je sklenilo, da pošlje v redno vojno službovanje vse one častniške slugi, ki niso v ta namen neobhodno potrebni. Častniki so bili pozvani, da se prostovoljno odpovedo slugam, za kar dobe primerne pristojbine kot odškodnino. Kdor na vsak način želi služabnika, bo vzel moža, ki za fronto ni sposoben.

Domoljubne pozdrave sporočajo vojski brzojavnega oddelka št. 45.: Peter Kovačič — Krškavas, Janez Žarn — Vel. Mraševo, Alojzij Mavsar — Pristava, Anton Špiler — Drnovo, Janez Meke — Gržečavas. — Članom in članicam Marijine družbe se priporočajo v molitev.

Za oslepele vojake in goriške begunce so na Primorskem pri Kranju dne 2. svečana darovali 61 K 81 v. — Lep dar. Posnemanja vredno! — V Metliki je priredilo Katol. slov. izobr. društvo 23. in 30. januarja lepo predstavo z zelo zanimivim sporedom na korist oslepelim vojakom in Rdečemu križu. Predstava je izborna uspela in donesla velik denaren dohodek.

Precej prostosti morajo imeti ujetniki na Ruskem, dasi se vsem ne godi enako. Te dni je dobil prijatelj »Domoljuba« slika (fotografijo) nadučitelja Silvestra, ki se nahaja v mestu Marijinsk v Sibiriji. Postal je bradat, da ga je komaj spoznati. Oblečen je v čeden ruski kozuh. — Naslikan seveda ni sam; poleg njega stoji ruski vojak-stražnik, ki je videti prav dobrovoljnega obraza. — Slika bo natisnjena v »Illustr. Glasniku«.

Listek

Kletev divjega lovca.

(Povest. — O. — J. C.)

(Dalje.)

Vsi so stali kakor okameneli; nikdo se ni ganil. Joža je bilo strašno videti. Begal je okrog z razmršenimi lasmi, z odpeto srajco pod vratom. Njegovi pogledi so bili divji, polni sovraštva in jeze.

V to tišino jekne, kakor ostrina noža, obupni krik:

»Milan... Oče, oh, oče moj!« in uboga Milka, ziomljena vsled neznanske bolečine, pade v nezavest.

»Peter ubiti!« se je vil grozničavi šepet nad glavami preplašenega ljudstva.

Fantje, razen Milana, ki je ostal pri zbegani družini Petrovi, so se napotili z Jozo v gozd...

Čez nekaj časa je prišla Milka zopet k sebi. Počasi se je dvigala in mrzlično gledala okrog sebe, kakor da je sanjala najstrašnejše sanje. Pogled je bil bolesten, nad vse žalosten.

»Moje sanje,« reče s težko sapo, obrnjena proti Milanu, »in tvoj oče, ubijalec mojega!«

Vročje in debele solze so se ji udrle po blestem in obupnem obrazu.

Milan je stal kakor pribit. Molčal je. Te besede so mu šumele po glavi kakor peklenski vrišč, in kakor da bi se mu mora zvalila na prsi. Težko je dihal.

»Milka,« reče komaj slišno mladenič, kakor bi iskal besedi, da bi se opravičil. »Milka, jaz nisem kriv.«

»Nisi,« reče deklica; »Bog nas skuša.«

Mati se je izkazala še najboljši junaško. Ni izpregovorila niti besedice, samo »htela

je. Tolažiti je jela zbegano družino, češ, morda pa ne bo tako hudo, morda je samo obstreljen. »Bog je neskončno moder, pa je morebiti prav namenoma dopustil to nesrečo, da spravi Petra na drugo pot in ga iztrga iz pesti onega človeka.«

Med tem se je zbralo okrog skrušene družine mnogo vaščanov, zlasti ženskega sveta in otrok.

»Do očeta pojdem, samo da ga vidim,« zakliče bolešno Milka; »v gozd, v gozd moram!« Mladenke, ki so jo tolažile, so jo komaj zadrževale in ji dajale poguma, češ, saj bo bolje. »V gozd moram; za božjo voljo vas prosim, pustite me« je silila deklica, ki je bila od bolesti vsa omamljena. Za njeno mlado, nežno srce je bil ta udarec prehud, pretežak.

Tudi na mater in druge domače je bilo treba skoraj s silo vplivati, da so jih obdržali doma in deloma pomirili. Milan, ki je bil sam ne le potr, ampak naravnost zlomljen, se je moral junaško boriti, da bolest ni planila na dan, marveč je ohranil še toliko prisotnosti duha, da je z drugimi vred mogel pomirjevalno vplivati na nesrečno družino.

V.

V mali, enostavno urejeni sobici je ležal na beli, snažni postelji smrtno-nevarno ranjen divji lovec Peter. Lice mu je bilo blede in nepremično, izraz bolesten.

Pri njem je sedela njegova žena, skrušena od žalosti in onemogla od hudega joka. Njeno voščeno in izmučeno obličje je izražalo globoko notranjo bolest. S svojo suho roko je gladila črne lase ihteče Milke, ki je sedela pri materi na majhnem stolčku.

V sobi je vladala velika tišina, in težko dihanje bolnikovo, tihi jok nesrečne žene in globoki, težki vzdihli potrte deklice so izpolnjevali to tišino tajinstveno in otožno...

»Katarina,« reče s slabim glasom bolnik, in odpre počasi oči, »ne jokaj, vse je zastoj, ker čutim, da so moji poslednji trenutki šteti...«

»Peter, ne govori tako, pri Bogu je pomoč,« krikne ihteča žena in bolešno zaplaka.

»Tudi on me je zapustil,« reče utrujeno bolnik.

»Oče, ne izgubite vere in upanja v njegovo milost,« reče bolešno Milka, zroč plaho v bolnika.

»Nisem je zaslužil,« reče Peter zamolklo in zapre utrujene oči.

V sobi je zopet zavladala tišina. Na obrazu bolnikovem se je izražala vsa tista težka bol, ki je imela tuintam bolj duševni kot telesni značaj. Da, v duši ga je morila nepokojna misel, kaj bo sedaj z njegovo družino, ko ostane brez rednika, brez zaščitnika. Pred očmi se mu je prikazalo vse njegovo življenje, izpočetka tako rožno, srečno in mirno, a pozneje tako temno, tako skrbi polno in burno.

In spomin na vse to, je napravil v njegovi duši tak vtis, mu je vnel nanovo ožjen očetovske ljubezni, da je hotel še enkrat videti svoje otročiče — videti jih vsaj še poslednjikrat.

»Katarina,« reče s slabotnim glasom Peter, »pokličí semkaj otroke, da jih vidim še zadnjikrat.«

»Ne obupaj, Peter,« reče žena blago, »počakaj, da si opomoreš, in še dolgo boš z nami vsemi.«

»Ne morem... čutim se vedno slabšega... pokličí jih, pokličí, Katarina,« — je govoril pretrgano bolnik.

»Peter, Peter!« zajoka žena in se pripogne k ranjencu, kakor bi ga hotela oteži rokam brezčutne smrti.

»Katarina, pokličí jih, žena, pokličí moje otroke!« prosi bolnik polslišno, pri tem pa privro v njegove ugasle, steklene oči solze — solze obupanja.

Žena izgine iz sobe — tiho in brez šuma kakor senca.

Bolnik je ležal nemirno. Bledo lice mu je včasih zadrhtelo, in v tem drhtenju si opazil trepet bolečine, trepet onemoglosti. Pri njegovi postelji je ostala še Milka. Svoje solzne oči je uprla v bolnega očeta. Videla je, kako ga moči vedno bolj zapuščajo, kako mu težko bol še bolj otežuje duševni nemir in skrb in strah za družino.

Po kratkem molku odpre bolnik oči, se zagleda v Milki no razjokano obličje in začne s slabim, drhtečim glasom:

»Milka, draga moja hčerka, premaguj se vsaj ti, kajti tvoje solze so samo materi bolečina. Saj vidiš, da jo bolezen vedno bolj tlači in jemlje; radi nje bodi močna in tolaži jo. Mene ne bo več, sirote moje... revčki... zapuščeni...« Naprej ni mogel. Vročje solze, polne obupa in roditeljskega sočutja, so mu privrele v motne in upale oči. Jokal je. Bil je to jok brez glasu, tisti jok, ki tiho pretaka težke solze bolečine kesanja, skrbi...

Padlemu tovarišu.

Zvezdice medlijo,
luna se potaplja;
v prvih solčnih žarkih
zadnja teče kaplja.

Kot rubin rudeča,
glej, je kri junaka,
ki ovenčan s slavo
me v nebesih čaka.

Pal nocoj je v boju,
mirno zdihnil vdano;
da bi videl dom še —
ni mu bilo dano.

Bil je zvest tovariš,
priden, kakor mravlja;
srebrna svetinja
jasno ga proslavlja.

Daleč tu na tujem
njega je gomila;
matí nikdar nanjo
solz ne bode lila.

Vendar bodo tebi
svečice gorele,
in iskrene solze
zate, dragi, vrele.

Svečice molitve
jaz ti bom užigal,
ko se tožen duh moj
k tebi bo povzdigal.

Invalid Jožef Mohor.

Slike in črtice z bojišč.

Kako umirajo junaki...

»Ssssš«, je priletela granata in udarila v bojno črto. Vojak je bolešno vzdihnil; granata mu je odtrgala levo nogo in desno grozovito razmesarila. Sanitejci, ki so hrabro opravljali težavno službo, so ga odnesli na rešilno postajo. Bled radi izgube krvi je ležal ranjeni vojak, vendar popolnoma miren, kakor da se mu ni ničesar zgodilo. »Dajte mi vode,« je zaklical po daljšem molku, in ko se mu je izpolnila želja, je slabotno nadaljeval: »zdaj ne boli več... čutim se pokrepčanega... Z Bogom...!« Še par vzdihov in prestal je telesne muke. Smrt mu je zacelila vse bolečine ter jih izpremenila v krono zaslužnja, ki je pripravljena tistim, ki trpe junaško...

Na rešilni postaji je sedel z obvezano glavo drug vojak, sin junaške Bosne. Granata mu je odbila čelo, tako, da se je videlo v možgane. Toda hrabri ranjenec ni tožil, niti vzdihoval, dasi je bil pri popolni zavesti. Mimo pride mlad častnik, puš

tudi križana z veliko boleznijo, in mi vsi smo nekako križani, pa v božjo voljo se moramo vdati. To je že star izrek, da čim večje je trpljenje, tem večje bo zaslužnje. Smo že tega vredni. To pa mislim: Bog bo dal, da se še zdravi vidimo. Ako pa tega nismo vredni, pa Bog daj, da bi bila srečna zadnja ura, kadar bo prišla. Se bomo pa potem v nebesih toliko bolj srečni zopet združili in skupaj veselili, saj tukaj na tem zemeljskem potovanju tako ni pravega veselja; zmeraj samo križi in težave. Pa drugo bi še bilo, samo da bi te vojke bilo enkrat konec! Na stotisoče vojakov nas tukaj trpi in zdihuje k Bogu, da bi nas rešil tega križa, doma pa prav tako prosijo družine. Pa kaj pri nas! Kaj pa drugod: oče ubit, družina pregnana v druge kraje, domačija pa podrta in požgana! Dosti sem videl takih podrtij. Tako lepe hiše, krasni vrtovi, pa vse podrto, razkopano, vmes pa leseni križi, ki pričajo, da so tu padli naši tovariši. Tako je. Kdor to vidi in kaj misli, mu pridejo solze v oči. Ubože družine! Pred srečne, sedaj pa skoro ne bodo vedele, kam domov. Pa kaj bo še, če

krogla. Toda vse se prestane. Seveda imam roko še trdo; pa vendar bi že zopet rad prijel za orožje, da bi branil svoje drage in lepo našo domovino. Mnogo fantov se je že preselilo gori v nebesko veselje, ker je bila tako volja nebeskega Očeta. Tudi mene lahko zadene sovražna krogla, pa naj bode, kakor Bog hoče, da bi le zmaga naša bila. Naj ve ta presneti Lah, kaj smo mi Slovenci! — Ljuba sestra! Zdaj Te še prosim, ne pozabi na nas vojake; spominjaj se posebno svojih bratov, ki smo tako oddaljeni od doma, da ne vemo nič eden za drugega. Zdravstvujte, dragi moji! Bog daj srečno svidenje!

Vdanost.

Invalid Štefan Logar iz Raven (Dole pri Litiji) je sestavil lepo pismo staršem, ki priča o krščanski vdanosti naših ranjenec. Glasi se:

Ljubi starši! Najprej Vas pozdravim. Naznanim, da sem dobil Vaše pismo, ki me je pa prestrašilo, ko sem izvedel, da so mati zboleli. Hudo mi je pri srcu, ker ne morem pomagati; in še hujše, ko vidim, da morate na stara leta tako trpeti. Ker pa za dežjem mora solnce priti, upajmo, da bo ljubi Bog tudi to trpljenje in žalost spremenil v veselje, ko se zopet snidemo v domačem kraju in pri domačem ognjišču. Mene je ljubi Bog obiskal z veliko nesrečo, ko sem prišel ob oko. Ako pa človek bolj natančno premisli božjo previdnost, mi pa Bog morda to še v dobro obrne. Vse to gorje bom lahko pozabil, da mi je Bog le življenje ohranil, saj je viselo takorekoč kot kaplja na veji. V spomir mi prihaja tudi oni izrek sv. pisma, ki pravi, da je bolje iti z enim očesom v življenje, kakor pa z dvema v pogubljenje.

Ljubi starši! Zdaj grem lahko vsak dan k sv. maši. Zaradi mene ni treba skrbeti, kajti vsled te rane bom vseeno lahko izvrševal vsakdanja dela. Drugih novosti tukaj ni. Rane so se mi jele hitreje celiti. Upam, da pridem potem, ko ozdravim, za stalno domov, kar že težko pričakujem... Pozdravim vse...

»Mislil sem, da se bo svet podrl...«

Pavel Kočovšek je sporočil svoji ženi vtise iz zadnje strašne italijanske ofenzive tako-le:

Ljuba žena! Predvsem iskrene pozdrave Tebi in drugim domačim. Naznanim Ti, da sem prejel Tvoje pismo ter se prav lepo zahvalim zanj. Sem prav vesel, kadar dobim kako pisanje od doma, ker me vse zanimlje, kar je doma novega. — Ta mesec sem doživel veliko groznega. Več prijateljev in znancev sem izgubil: eni so ranjeni, drugi so se preselili na oni svet. Jaz sem pa še zdrav ostal, hvala Bogu in Materi božji. Mislil sem pa, da ne bom več ostal. Polentar je delal z vso silo, streljal je za žive in mrtve. Bilo je kakor sodni dan: švigale so krogle, brnele granate in šrapneli, bobneli so težki topovi, pokale so ročne granate in mine, padale bombe iz aeroplanov; — nazadnje pride pa še bajonetni napad. Mislil sem, da se bo svet podrl. Kaj takega zgodovina ne pozna. Bog daj, da bi kaj takega več ne bilo.

Italijan je pač mislil, da smo mi samo koruzni možje, pa se je zmotil. Mi smo

Avstrijska straža pri Plevlju.

dišečo cigareto. Ranjencu se je zbudila strast do kajenja. »Molim vas, gospon kapitane, za jedno cigareto,« je poprosil mlo. Častnik je ustregel izraženi želji. Ranjenec se je hvaležno nasmehnil in slastno kadil; potem pa se je naslonil, šepetajoč polglasno: »sada očem malo zaspavati...« In zadremal je sladko ter se ni prebudil več. — Hrabro se je bojeval in junaško trpel, brez bojazni je gledal smrti v obraz. Tako trpe in umirajo junaki. — Limbarski.

Sin-vojak tolaži mater.

Janez Demšar iz Malenskega vrha (Poljane) piše svoji materi z bojišča:

Dragi mi! Ljuba mati! Najprej Vas lepo pozdravim... Približal se je zopet Vaš častitljivi god. Želim Vam srečo povsod: na duši in telesu... To vem, da veselja nimate, kot ga tudi jaz nimam; toda le potrpite, saj je Vaša patrona Marija tudi bila žalostna, ko je izgubila 12 letnega Jezusa; še bolj pa, ko so ga križali. Vi ste

Bog ne bo naredil tej komediji konca? Kdaj je ljudstvo tako zagrešilo, da mora sedaj toliko trpeti! Pa ti nedolžni otročiči, koliko morajo prestati!

Vi pa Boga hvalite, da Vas še v miru pustijo doma.

Sedaj Vas še enkrat pozdravim...

Še bi prijel za orožje...

Osvald Kastrun — ranjenec — piše iz bolnišnice na Jezersko svoji sestri:

Ljuba moja sestra! Najprej Te srčno pozdravim, kakor tudi vse domače. Iz bolnišnice me vleče na dom. Rad bi že enkrat videl svoj rodni kraj, rad bi podal desnico svojim domačim, srčno rad bi videl Tvojo enoletno hčerko, ki vsi pravijo o nji, kako je ljubka in draga. Ne vem pa, ali jo bom kdaj videl, ali ne. Naznanim Ti, da sem bil v silnih bojih na Laškem. Dostoj je me še roka božja varovala, da sem ostal živ, čeravno sem prestal hude bolečine na roki, ki me je vanjo zadela laška

Avstrijci, pravi vojaki, pa se polentarja ne bojimo. Zdaj je odnehal, ko je spoznal, da z glavo ne bo zidu podrl. Zdaj se ne zaletuje več, se mora okrepčati s polento. Pričakoval je pa, da bo v Gorici »kofé« pil, v Ljubljani pa pečenko jedel. Toda brez skrbi! Gorica je naša bila in bo naša ostala. To pa povem: Vseh svetih ne bom pozabil, če še sto let živim. Toda tukaj smo se navadili tudi živeti, kajti odslej bomo z vsem zadovoljni, če Bog da, da bomo še zdravi prišli domov. Le molite za nas, pa prijatelji bodite! Tukaj smo tako prijatelji med seboj, kakor bi bili sami bratje, dasi se poprej še videli nismo.

Zdravi bodite, dobro se imejte in Bog Vas poživi! — Z Bogom!
Tvoj mož — Pavel Kogovšek.

Bratom vojakem.

V cvetju bila je narava,
ko pozvala očetnjava
Vas je vse na bojni ples.
Kdaj povrnete se res?

Oče star Vas pričakuje,
mati dolgo že zdihuje;
žena, deca in sestré:
oh, da prišli bi! želé.

Vi pa se držite besno!
Carju ste prisegli resno,
da ne jenate poprej,
dokler Lah ne gre od mej.

Rusa tudi boste vgnali;
prej ne boste mirovali.
Tuje čete naj beže
proč od ljube Avstrije.

Strti skoraj so sovraži. —
Hvala Vam, vojaki dragi!
Proč sovražnik naj beži;
če ne — teče naj pa kri!

Ko nastopi zlatá zora,
da poneha strašna mora:
zvezda sreče naj blesti
vsem Vam, — to želimo vsi!

Takrat vrnete se bratje —
kot na »ohcet« šli bi svatje;
takrat konec bo goriá.
Kdaj to srečo Bog nam da?

Geslo Vaše sred viharja:
vse za vero, dom, cesarja —
zmažo naj Vam pribori.
Sprosi to — Marija ti!

Mladenka iz št. Vida pri
Vipavi.

Gospodarske vesti.

Gospodarski in tržni pregled.

Vedno pogostejše so pritožbe, da se preišči v novih lepih svinjakih ne redijo. Gospodinje, ki so imele popred najlepše preišče, dokler so jih imele v lesenih svinjakih, imajo sedaj bolne in slabotne ščetince. — Tu vsak lahko spozna, da je v

hlevu napaka. Preišč mora imeti toplo ležišče. Mraz prav lahko prenaša, toda pri počitku ga ne sme od spodaj zebsti. Se divji preišč si v gošči prav skrbno napravi mehko in toplo ležišče. Žival na prostem sama sebi prepuščena nam dobro kaže, kakšna je njena naravna potreba. Novi svinjaki so zidani kakor močne trdnjave. Betonski tlak je sam na sebi zelo mrzel. Ne zadostuje, da le leseno desko čez položiš, moraš še dobro nastlati. — Svinjak ne sme biti preveč zaprt. Čisti zrak je tudi za žival potreben. Tu je druga velika napaka naših svinjakov. Preveč mokrotni in zaduhli so, kar je zlasti za male pujske pravi strup. Le odpiraj večkrat, četudi mladiče nekoliko zebe. — Na divjem preišču so tudi opazili, kako skrbno išče po gozdu korenine praproti, ki so mu največja slasčica. Izkušeni može so iz tega sklepali, da potrebuje te koreninice preišč za svoje zdravje. Božja vsegamogočnost je v naravo samo položila najboljša zdravila. Ko bi mi zelišča in cvetice boljše poznali, bi imeli v njih ceno zdravilo za veliko bolezní. Začeli so torej dajati te praprotnice koreninice domačim preiščem in povsod opazili, da so bili preišči veliko bolj zdravi. Zakaj bi ne poizkusili tega zdravila tudi pri nas. Te sladke koreninice so prav zdrava in tečna krma. Otroci jih ravno tako lahko naberejo, kakor borovnice v gozdu. Vsak teden jih nekaj lahko daš preiščem.

Na Francoskem se zelo pozna, da vojaki veliko mesa pojedó. Ob obletnici vojske so šteli živino in našli, da je število govedi padlo od 14.800.000 glav nazaj na 12.286.000. Vlada je prepovedala klanje brejih krav in malih teličic. Spoznali so, da domača dežela ne more edina dati zadosti mesa za vojaštvo in zdaj iščejo mesa v naselbinah in v inozemstvu. Določila je najvišjo ceno za pšenico na 30 frankov. Zasegla je pšenico tudi v Alžirju. — Ta najvišja cena je precej nižja, kakor se mora plačati za blago iz inozemstva. Na Angleškem so plačali za lepo avstralsko pšenico 33 mark. Že 100 let ni imela tam pšenica tako visoke cene. Res so povsod poskočili kmetje in trgovci s cenami zaradi vojske, toda najbolj je na Angleškem podražila živež voznja po morju iz tujih dežel. To podražanje voznje požre samo na dan po več milijonov kron. Da to čutijo tudi Lah in Francozi, je prav lahko umevno. Lahom se pri teh razmerah najslabše godi. Seveda bodo Angleži najpred zase skrbeli in potem šele za druge. Vsaka torpedirana ladja pomnoži zadrego.

Leta 1914. so imeli na Francoskem in v Alžiru 66.451.878 hl vinskega pridelka, torej na vsako osebo povprečno čez 170 l. Lani ga je bilo le 23.239.721 hl, torej le dobro tretjino prejšnjega pridelka. Francoski podatki o vinskem pridelku so precej zanesljivi, ker mora vsak kmet natančno povedati, koliko je pridelal. Strahu nimajo, da bi jim kdo vino vzel.

Priobčili so se v zadnjem času podatki o lanskem pridelku pšenice. Po angleških računih se je pridelalo na cellem svetu 569.746.000 kvartov pšenice (1 kvart 217,7 kg), leta 1915 le 460 milijonov. Od te množine je imela Francoska 32 milijonov, Italija 21, Nemčija 20, Av-

stro-Ogrska 27, Rusija 115, Španka 17, Romunska 11, Bolgarska 5,78, Angleška 9, Švica 1, Združene države v Ameriki 126, Kanada 42, Argentinijska 24, Indija 47, Avstralija 24.

Naši in Nemci so dobili na Romunskem pravico še 50.000 vagonov žita nakupiti. Večino romunskega žita so pa kupili Angleži in Francozi, ki hočejo tam napraviti posebna skladišča po ameriškem vzoru.

Cena živini je šla zopet naprej. Dunajčani ne morejo razumeti, da gre zdaj goveja živina z dunajskega trga na Ogrsko. Pretekli teden so Ogrji kupili na Dunaju 420 glav in jih v 42 vagonih poslali domov. Dne 31. januarja je bilo na tamošnjem trgu 2107 glav govedi. Prodajali so volí: Prve vrste po 320—340 K, druge vrste po 270 do 306 K, tretje vrste po 260 do 269 kron za 100 kg žive teže; krave po 240 do 280 K. Cene so se splošno dvignile za 10 do 20 K.

Dne 1. februarja je bilo na Dunaju 7270 prešičev na prodaj, 2468 za meso in 4802. debelih. Cene so se dvignile za 10 do 60 vin. pri kilogramu. Pri nas je začelo prešičev zelo primanjkovati. Mladiči so vedno dražji. Tudi na Nemškem zelo tožijo o dražnji mladih pujskov. En par pet do šest tednov starih stane do 90 mark. Za 2 K je zdaj na Dunaju 13 in pol jajc.

Najfinejše maslo se prodaja po 8 K 20 vin. Pri nas je precej cenejše.

Konji so pri nas precej dražji, kakor na Dunaju. Lepi konji se kupijo tam za 800 do 1600 kron.

Kako bomo letos cepili ameriške trte?

Vsled mnogoštevilnih vprašanj daje mo vinogradnikom sledeče navodilo:

Ker ni mogoče dobiti gumijevih vezi, je zeleno cepljenje brezuspešno. Najlažje bi se dalo cepiti še po ogrskem načinu (v precep), ali tudi tu je brez gumijevih vezi uspeh negotov.

Zato je najboljšje, da cepimo trte na suho, spomladi.

Dovolj močne trte, to je divjake, ki imajo lanske mladike vsaj tako debele kot svinčnik, cepimo najbolje visoko.

V to svrhu jih pri predstoječi režnji obrežemo tako, da pustimo na vsaki trti dve do tri najmočnejše mladike in te obrežemo na dolžino 1 m 30 cm do 1 m 40 cm. Zgornji dve očesi na teh mladikah pustimo, ostale oslepimo (oberemo).

Kadar potem aprila ali začetkom majnika dosežejo poganjki, izrastli iz puščenih dveh očesc, dolžino kakih 30 cm, odrežemo mladike pod temi poganjki in jih ocepmo.

Cepi se z angleško kopulacijo (poševna rez z jezičkom).

Veže se z zamaški (gobami) in z žico. Kdor nima teh, veže lahko s pavolo ali z rafijo in zamaže s cepilnim voskom, a uspeh je slabši kot pri vežnji z zamaški.

Drugače pa cepimo trte lahko tudi nizko pri tleh, na starem lesu. Starejše močne trte cepimo tu v sklad (razkol, precep), mlade, tanjše tudi lahko s kopulacijo. Takih trt ni treba grubati, a cepljenje pri tleh je bolj težavno in zamudno kot visoko cepljenje.

Cepiče, to je zdrave enoletne mladike dobrih sort, je narezati že meseca februarja in jih je spraviti na hladnem kraju (n. pr. v kleti), v vlažnem pesku ali svižu. Cepič pred cepljenjem nikakor ne sme odganjati.

Še predno pride čas cepljenja, priredi podpisani na več krajih cepilne tečaje. Glavni, celodnevni tečaj se bo pa vršil pri državni trtnici v Bršlinu začetkom meseca aprila.

Kdor se misli udeležiti, naj se zglesi že zdaj pri podpisnem.

B. Skalický,

c. kr. vinarski nadzornik, Novo mesto.

»Slov. Sadjar.« Izšla je te dni prva številka četrtega letnika »Slov. Sadjarja«. Kakor prejšnji letniki ima tudi ta krasne barvane priloge, po katerih se prav lahko spoznajo posamezne sadne vrste. Že vsebina prve številke kaže, da obravnava ta list za naše sadjarstvo prepotrebno in za sedanje čase še posebno važno stvarino. Sadje prinaša deželi vsako leto lepe vsote, ki se morajo smatrati skoraj za čist dobiček. Ko bi se pa malo bolj pobrigali za oskrbovanje že obstoječih sadovnjakov, v večji meri in z večjim premislekom zasajali nove nasade in bolje izkoriščali sadni pridelek, bi se dal ta dohodek še izdatno povišati. Sadje, zlasti na razne načine konservirano (n. pr. posušeno), bi moralo biti tudi v naših gospodarstvih, posebno v sedanjih časih, bolj čislano živilo kakor sedaj. Kdorkoli se zanima za sadjarstvo, zlasti ako hoče za svoj kraj izbrati primerne vrste, kdor hoče pravilno zasajati in oskrbovati sadovnjake, naj naroči »Slov. Sadjarja«. Naročnino sprejema upravništvo v Ljubljani, Linhartova ulica. Celoletna naročnina znaša 4 K.

Klasifikacija konj leta 1916. se vrši na Kranjskem od 2. marca do 1. maja, v Ljubljani 18. in 19. marca. Konj z evidenčnimi listki ni dovoljeno prodajati iz nabornega okraja; tudi je do dneva klasifikacije vsako izpremenjeno naznaniti oblasti, da popravi in izpopolni zaznamek konj.

H klasifikaciji konj se uradno poroča: Da se prepreči brezkorisno preplavljanje oblasti s prošnjami, da bi ne bilo treba konj voditi pred klasifikacijsko komisijo, kakor tudi, da bi jih ne bilo treba prepustiti v vojaške svrhe, se opozarja, da se je mogoče ozirati le na zakonito določene oprostilne razloge, ne pa na druge okoliščine. Sklicavanje, da se potrebujejo konji za obdelavanje polja, pospravo poljskih pridelkov, vzdrževanje industrijskih obratov, zagotovitev aprovizacije mest itd., nič ne velja in v takih slučajih ne more biti nobenega govora o oprostitvi konj. Samo postavno utemeljene prošnje za oprostitve konj je vlagati pri okrajnih glavarstvih, prošnje za odlog vpoklica potrjenih konj pa pri vojaških poveljstvih; prošnjam je v zadnjem slučaju priložiti verjetne dokaze o navedenih razlogih za oproščanje.

Plovstvo na Savi. Plovstvo na Savi v litiškem političnem okraju oziroma ob meji istega okraja do Trbovelj je zopet dovoljeno ob torkih, četrtnih in sobotah vsakega tedna in sicer pod naslednjimi pogoji: 1. Plovstvo v tem okrožju ali iz tega okrožja je dopuščeno le do Trbovelj, Za-

gorja ali Hrastnika. — 2. Sprejem potnikov — bodisi proti plačilu ali brezplačno — je strogo prepovedan. — 3. Moštvo plava mora imeti pri sebi potrebno potno legitimacijo. — 4. Pristati se sme le na pristanišču v Zagorju, Trbovljah in Hrastniku. Pristajati med vožnjo ni dovoljeno.

Izvoz živine. Romunska vlada je dovolila, da se sme izvažati goveja živina in tudi konji v Avstrijo in Nemčijo.

Cena pitanim prešičem. Deželna vlada kranjska je razveljavila razglas z dne 19. decembra 1915; v veljavi je zopet razglas z dne 17. oktobra 1915, s katerim so cene za pitane prešiče sploh — 2 K 70 vin. Ta odredba je dobila moč dne 7. februarja 1916.

Vrednost krone. Pri nakaznicah v Švicco znaša 100 frankov — 148.50 kron; v Nemčijo 109 mark — 143 kron.

Zaloge sladkorja bodo popisali po celi Avstriji in sicer po prodajalnah na drobno in debelo ter po tovarnah. Popisovanje ima namen, da se dobi pregled o množinah sladkorja, ki ga bo potem moč razdeliti na vse kraje.

Dopisi.

Št. Janž na Dolenjskem. Pravijo, da strela zadene najraje najvišje vrhove dreves v gozdu. Ljudje, ki po svojem značaju in po svojih zmožnostih stoje najvišje, — taki izborni značaji gredo dostikrat kmalu v boljše življenje. Sreča je to zanje, za nas pa žalost in bolečina, za narod izguba. Dne 4. januarja je pri nas umrl 23 letni Jožef Jamnik, kmečki fant, ki mu ga daleč naokoli ni bilo para. Mlad je še bil, poln neuresničenih lepih teženj, poln zdravega in pravega idealizma. K zvezdam je hotel — pa je res šel k zvezdam, prezgodaj za nas, ki smo toliko pričakovali od njega. Farani so to čutili, so vedeli za tisto skrito moč, ki je tičala v našem dobrem Jožetu. Zato so pa tudi vsi prišli k pogrebu, do 1800. Po zunanjih uspehih morda naš Jože ni bil velik, kak trobentar lahko doseže trenutno veliko več v društvenem življenju; — vsi pa smo čutili v fantu zaklade trdnega in plemenitega prepričanja, ki je izobrazilo njegovo dušo, njegovo govorico in njegov nastop. In ta njegova osebnost je bila sila, ki je vlekla za seboj! Želimo le, da po vojski v delu za vse lepo njegovi vzori potegnajo za seboj vse one, ki so ga poznali. Ni bil vojak, ni umrl za domovino. Umril pa je v domovini; gotovo bo pa sukal orožje prošnje zanj pri nebeškem Očetu.

Žibrše, občina Rovte nad Logatcem. Dne 18. januarja je umrl posestnik Matevž Trpin (Srobočen), star 77 let. Zapušča tri sinove-vojake. Dva se bojujeta za domovino na italijanskem bojišču, enega pa pogrešajo.

Tedenska pratika.

Petek, 11. februarja: Sv. Adolf, škof. — Sv. Severin, opat († 506). Ta dan praznujemo tudi spomin prikazovanja preblašne Device Marije v Lurdu.

Sobota, 12. februarja: Sv. Evlalija, mučenica. — Sv. Humbelina, dev.

Nedelja, 13. februarja (6. po razglasenju Gospodovem): Sv. Katarina Riči († 1589). — Evangelij govori o gorčičnem zrnu in o kvasu.

Ponedeljek, 14. februarja: Sv. Valentin, duhovnik in mučenec († 269). — Sv. Zožil, spozn.

Torek, 15. februarja: Sv. Favstin in Jovita, mučenca († 120).

Sreda, 16. februarja: Sv. Onezim, škof († 109). — Sv. Julijana, devica.

Četrtek, 17. februarja: Sv. Flavijan, škof († 449). — Sv. Donat in tovariši, mučenci. — Sv. Konstancija.

Solnce vzhaja ob 7. uri 17 minut, zahaja ob 5. uri 17 minut.

Luna: Prvi krajec 10. februarja ob 11. uri 20 minut.

Sv. Valentin.

(† 269.)

Dan sv. Valentina je na Slovenskem sopraznik, ki je še precej v veljavi. Sv. Valentin je živel v drugi polovici tretjega stoletja; prišteva se med najsvetejše duhovnike, ki so oskrbovali v tem času rimsko duhovnijo. Predvsem se je trudil z ujetniki in kaznjenci, ki jih je obiskaval v zaporih, jih tolažil, krepil, jim dajal pogum ter donášal sv. obhajilo.

Cesar Klavdij, ki je bil kristjanom sovražnik, jih je dal predse pripeljati. Tudi Valentin je prišel predenj. Cesar mu reče priliznjeno: »Zakaj si sovražnik države in cesarja, ko si vendar vse časti vreden mož?« Valentin odgovori: »Saj vendar nisem sovražnik cesarjev, marveč celo molim vsak dan k Bogu, da bi cesarja razsvetlil, krepil in varoval. Tvoji bogovi pa niso nič vredni; jaz molim in častim samo enega Boga, Stvarnika nebes in zemlje.«

Cesar je izročil nato Valentina sodniku Asteriju. V hiši tega sodnika je nekoč molil glasno tako-le: »Moj Gospod in moj Bog, ki si prava luč, razsvetli tudi to družino, da te bo spoznala in molila!« Asterij je ves ganjen poslušal to molitev. Imel je pa ubogo, slepo deklico, ki jo je bil sprejel za svojo. Nekoč vpraša svetnika, če more Bog luči zopet povrniti temu dekliču luč oči?

Zaupajoč na božjo dobrotljivost veli Valentin, naj mu pripeljejo slepo mladenko. Blagoslovi jo ter ji položi roke na glavo, rekoč: »Jezus Kristus, pravi Bog in pravi človek, ki si nekoč sleporojenemu podelil luč oči, usliši ponižno prošnjo tvojega nevrednega služabnika, pa odprj tudi temu otroku oči, da bodo vsi, ki so tu navzoči, videli tvojo moč, da te bodo častili in ljubili.« In glej! Oči dekličine so se odprle. Videla je in hvalila Boga v go-reči molitvi.

Asterij je vsled tega izpustil veliko ujetih kristjanov. On sam in še 44 oseb v njegovi hiši je verovalo v pravega Boga. Sv. Valentin jih je krstil, in škof Kalikst jim je podelil zakrament sv. birme.

Ko je cesar to izvedel, se je prestrašil. Sv. Valentina in vse novokrščence je dal umoriti.

To in ono.

Močan potres je vznemiril Ljubljane dne 8. februarja zjutraj ob pol štiri. Bučalo je dalj časa; en sunek je bil prav občutljiv, tako da so stropovi špripali. Posebnih poškodb pa ni bilo.

Katoliško časopisje. Iz pisma dubrovaškega škofa dr. J. Marčeliča: »Ni mogoče dovolj oceniti, koliko je zlasti za naš čas vredno katoliško časopisje. Veliki Leon XIII. je rad blagoslavljal peresa katoliških časnikarjev; slavnega spomina Pij X. je doprinesel velike žrtve za katoliški tisk; pač vsem katoliškim škofom je na srcu zlasti katoliško časopisje. Znane so besede Pija X.: »Pomagajte širiti katoliški tisk; to danes katoliškemu ljudstvu več koristi, kakor zidanje cerkev.« Ako vsa znamenja ne varajo, se bo zopet vnel kulturni boj. Tedaj bo zopet veselisa časopisja imela veliko, da ne rečem glavno vlogo pri reševanju življenskih vprašanj. To prav dobro vedo naši nasprotniki in se za svoj tisk vse bolj zavzemajo, kakor katoličani. Za katoliški tisk se ne smemo zbatiti tudi največjih žrtev, a katoliški časnikarji morajo biti pripravljani na krvave žrtve; oni so moderni mučeniki.

»Matil!« Vojaški duhovnik, ki je bil večkrat na bojišču in delil tolažila sv. vere ranjencem in umirajočim, pripoveduje, da ga ni nobena stvar tako ganila, kakor kliki krepkih junakov, ki so vzdihovali: »Matil Matil!« — »Videl in skušil sem vse bojne strahote,« pravi, »toda nič me ni tako prevzelo kakor ječanje umirajočih, ki so kakor obnemogli otroci klicali: »Matil!« Kar se je kdaj pisalo in govorilo lepega o materi, vse to ni v stanu razodeti velike vrednosti in moči, ki jo ima mati do otrokovega srca, v taki luči, kakor ti kliki umirajočih ustnič in pojemajočih srca!«

Tudi brez luči. V temni noči išče častnik po požgani in podrti poljski vasi v bližini ruskih zakopov mirnega kotička, da bi vsaj za par ur mogel zlekniti utrujene kosti na pripravnem ležišču. Pride v prazno hišico. Vojaški sluga štefan pogrnja plašč in spalno vrečo po tleh. »Takoj ugasnil!« zakliče poročnik, ko je Štefi posvetil z žepno svetilko po tleh, če bi našel kje kaj slame; »Če ne, naju takoj opazijo!« Poročnik je seveda mislil na Ruse. — »Ja, mislite, gospod poročnik,« pravi Štefan, »da naju v temi ne bodo našle? Potem pa pač slabo poznate poljske uši!«

Nenavadna presoja moških. Neka francoska pisateljica presoja moške — po smotki. »Preden se odločiš za kakega snubca« — tako svetuje ta bistra ženska svojim tovarišicam, bodočim nevestam — »daj mu smotko in glej, kako bo z njo ravnal. Če odgrizne konico (da smotka vleče) — je brezskrben in površen človek, če konček odreže z nožičem ali če napravi luknjico s posebnim vrtalcem — je natančen in preudaren človek; ako spravi odrezani konček v žep — je skop, malenkosten. Moški, ki pri kajenju vtakne smotko globoko v usta, je nezaupljiv in vdan dvomom, toda odločen in podjeten; ako rabi prepogosto cevko, je nežen; če ima srebrno in okrašeno cevko je ošaben. Kdor pokadi smotko do konca, je zvest in stano-

viten, kdor jo pokadi do polovice, je nestanovit, nedostopen in neobčutljiv; kdor pusti da mu smotka ugasne, je razmišljen, netočen plačnik; kdor pri kajenju zaspi, je miroljuben, vdan in najboljši zakonski mož.« — Tako sodi pisateljica. Za naše neveste ta »proba« ni izvedljiva, ker veliko snubcev (ki so pa zdaj na fronti) smotk niti kadi ne. Mi bi rekli, da bi bilo še najbolj priporočljivo in najveselejše znamenje, če snubec sploh ne kadi; kajti če ne kadi, pijanec navadno tak tudi ni.

»Irredenta«.

Italijanski hujskači, ki imajo s sedanjo vojsko vse druge namene, kakor osvoboditi po odrešenju iz »tuje« oblasti hrepeneče prebivalce obmejnih pokrajin, imenujejo vso to zemljo, ki bi se je radi oplastili, »irredenta« t. j. neodrešen svet.

Vsa nesramnost italijanskih hujskačev se pokaže v jasni luči — pravijo »Freie d. Bl.« (julij 1915), če to takozvano »irredenta« bolj od blizu pogledamo. Te pokrajine, ki baje hrepene po odrešenju, si prav nič ne žele sreče, da bi jih Italijani osvobodili. Žive v prav urejenih razmerah ter uživajo vse državljanske pravice. — Toda tam doli pred vrati glavnega italijanskega mesta se razprostira nepregledna Campagna, kjer je na tisoče in tisoče Italijanov, ki se jim nič bolje ne godi, kakor živini. — Hina vci! Tu sem naj bi šli reševati svoje lastne podanike iz revščine, iz okuženih krajev, iz bede!

Nesrečni prebivalci v Campagni nimajo ne šol, ne cerkva, ne cest, ne pitne vode, ne kruha ter žive v okuženem zraku... Njih stanovišča so dostikrat vlažne dupline, njih hrana koruzna moka, njih pijača — mlakuža... Stojimo pred strašnim socialnim dejstvom, da cvete ondi nemoteno še celo suženska kupčija z otroki.

Tu bi bilo treba pokazati ono »sveto« gorečnost za odrešene neodrešenih, ki pod njeno pretvezo hočejo italijanski frasoni uropoti Avstriji lepe južne pokrajine!

Vsi oni, ki so naročili novi cenik ali vzorce za spomlad pri tvrdki R. Strmecki, Celje, Štajersko, naj blagovolijo potrpeti do začetka marca, ker se je letos zgotovitev istih zaradi pomanjkanja osonca in surovin nekaj zakasnila.

Vsled udara vboda ali na kak drug način raztrgane mišice in d. li kože lahko tudi še po končanem zdravljenju in zacelenju še bole, ker so živi na teh mestih posebno občutljivi. Dobro je vporabljeni žive pomirjajoče, bol lajšajoče domače zdravilo, da se take bolečine takoj odstranijo, kakor hitro se pojavijo. Staropriznani, bol lajšajoči Fellerjev fluid iz rastlinskih esene zn. »Eiza-fluid« v takih slučajih jako dobro služi. Ker take bolečine rade pogosto nastopajo, tako pri premembni vremena, viagi, mrazu itd., je priporočati, da je nekaj steklenice »Eiza-fluida« vedno pri hiši. Naročite 12 steklenice za samo 6 kron poštnine prosto pri lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica, Erizantg št. 16 (Hrvatska). — Tudi Fellerjevo tek vzbujajoče žlezode krepčiloče rabarbarsko kroglicje zn. »Eiza-kroglicje«, kojih 6 skatljice stane 4 K 40 h, poštnine prosto, se lahko istočasno naroče. So najlagodnejšo odvajalno sredstvo točnega učinka. — Zelo priljubljen je tudi Fellerjev turistovski obliž, 1 K in 2 K, zn. »Eiza« in tekoče sredstvo zoper kurja očesa, Fellerjeva turistovska tinktura zn. »Eiza«, cena 1 steklenica 2 K. (—v—)

Vprašanja in odgovori.

A. P. — Gorenje pri Postojni: Bo najbrže v Italiji. Naredite takole: Pismo denite v kuverto; na kuverto zapišite natančen naslov brata, ki mu je pismo namenjeno. To kuverto s pismom se položi v večjo kuverto in nanjo napiše naslednji naslov: Züricher Bureau für Aufsuchung Vermisster. V to kuverto se priloži tudi naslov za odgovor.

A. M. — Semič: Vsi vojni invalidi, ki se o njih dožene, da so storili v vojni v polni meri svojo dolžnost, bodo odlikovani. Tako je s e d a j odredilo vrhovno armadno poveljstvo. Oglasite se, če tega še niste storili, pri evidenčni oblasti.

J. M. — Koprivnik: Če številke kdaj izostanejo, je to le slučajno. Bomo skrbeli, da bo tudi v tem oziru red. Listek ima veljavo tri mesece. Tako je navadno zapisano na njem. Torej v tem času se denar še vedno lahko dvigne.

M. D. na šk. »Katol. Bukvarna« nima nič zveze s tem podjetjem. Ima pač na razpolago prvi in drugi zvezek »Domače knjižnice«, založil je pa to delo pisatelj sam, ki ste mu najbrž poslali naročnino po položnici. Treba bo njemu pisati. Najbrž je stvar zastala, ker je bila cena prenizko nastavljena.

Jožef Ivančič — vojna pošta 611: Preberite odgovor pod naslovom »A. P. — Gorenje pri Postojni« — v današnji številki »Domoljuba«.

Fr. J. — Barje: Če se ne more izkazati, kje je dotičnik, da bi dal potrdilo, potem komisija pri glavarstvu ne bo verjela sami besedi. — Drugače pa postava dovoljuje državno podporo tudi takim.

J. L. — Mokronog: Svojci vpoklicanec morajo dokazati, da so podpore res potrebni ter tudi, da so imeli od vpoklicanca nekaj podpore, koristi ali dohodkov. Dijaka ste pa morali še vzdrževati — torej manjka podlage za državni prispevek.

A. S. — Breg pri Litiji: Če imate toliko družine (otrok), potem Vam gre večji državni prispevek; napravite torej novo prošnjo na komisijo pri glavarstvu. Glede matere ste dali pa pre malo podatkov. Takih vprašanj še sodišče tako lahko ne razvzolja. Ako bi bila mati v družini, bi se prejemale državna podpora skupno za celo družino; v tem slučaju je pa stvar zamotana. Obrnite se na g. dekana, ki je za svoj okraj glede podpor vse vzorno uredi.

Dobre knjige.

Krma Milanovič. Povest. (Prosto po Russellovem romanu.) Cena K 1.40, vezano K 2.20. — V te povesti je zelo živo in jasno orisano nam Slovincem povečini tuje življenje na morju. Pred seboj vidimo pretresljivo zgodbo hrabrega pomorščaka, ki se edini otme iz potaplajoče se velike ladje ter po mnogih neizmernih mukah doseže zopet mirni pristan ter reši svojo družino, ki ga je imela že za mrtvega, iz velike stiske.

Črna žena. Zgodovinska povest. Cena K 1.40, vez. K 2.—. — Priredil Reimmichl-Javoran. — Med lepimi Reimmichlovimi

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vodušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Se dobi v
vseh lekarnah
K. 4.-

povestmi je Črna žena ena najzanimivejših. Med tiho srečo dveh zakonskih udari kakor strela iz jasnega neba usodna vest, da živi še prva moževa žena, katera je bila po zasebnih in uradnih zatrdilih mrtva. Zakonska sreča je uničena, mož mora slediti svoji pravi ženi, katere narava se z njegovo ne ujema. Dobra in pobožna žena je brez moža in otrok brez očeta. Še-le po mnogih zanimivih zapletljajih in velikih prestanih bridkosti zasije nesrečni družini zopet solnce miru in sreče.

Povesti slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo. Nova zbirka. I. zvezek. Cena K —.80, vezano K 1.20. Zbral in uredil A. Kalan. — Knjižica obsega zbirko krajsih pa zanimivih in zelo poučnih povesti velike vzgojne vrednosti.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 1. februarja: 26, 76, 49, 19, 32.
Linc, 5. februarja: 19, 88, 25, 47, 79.

SKRIVALNICA.

Kje je kravji pastir?

Ženitna ponudba!

Trgovec na Goriškem, v najlepši moški dobi, se želi v svrhu ženitve seznaniti z gospodično event. tudi z vdovo brez otrok, v starosti 20 do 30 let z nekaj premoženja. Le resne ponudbe, če mogoče s sliko — ki se vrne — naj se blagovoljno poslati na upravo tega lista pod »Pomlad«.

Na prodaj ima

brinje

na kuhno brinjevca v poljubnih množinah po nizki ceni tvrdka Ivan Jelačin v Ljubljani. 322

Semenska trgovina

Alojzija Korsika

v Ljubljani, Bleiweisova cesta (Vrtača 3)

naznanja častitemu p. n. občinstvu, da je mo) novi

cenik za leto 1916

išel in se dobi brezplačno. V blagi so najboljša travna, poljska, zelenjadna in cvetlična semena na drobno in debelo. Z odličnim spoštovanjem

300

Al. Korsika.

Pozor! Proda se:

Baraka, pripravna za prodajalno, močan voz in koleselj.

Kupujejo se:

Konji za klanje po zmernih cenah.

327 Iv. Marinšek, mesar Glince pri Ljubljani.

Edino dobri in solidni stroji so sami

„Gritzner“ in „Afrana“

Prednosti: krogljčen tek, biserni uhod (Peistich). Pouk o vezanju in krpanju brezplačno v hiši.

Edina tovar. zaloge šivalnih strojev

Josip Petelin

Ljubljana

blizu franč. mostu, 3. hiša za vodo.

10 letna varovanja.

Kranjska deželna združnica v Ljubljani.

n. a. ded. živl. in re)no, rezd. in jamst. zavarovalnic

sprejema zavarovanja na doživetje in smrti otroških dot, rentna in ljudska nezgodna in jamsivena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri živl enski zavarov že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173,490 838 —

Stanje gar. fondov koncem 1914 K 48,732 (22)76

V letu 1914 se je izplačalo zavarovancem na dividendah

čistega dobička K 432,232-64

Kder namerava skleniti življarske zavarovalne veljavne hkrati za vojno zavarovanje, naj se v listico koristi obroč do gori mecovane združnice.

Prospekti zastoj in poštnine prosto.

Sposobni zas opnik se sprejmejo po najugodnejšim pogoji.

Marije Terezije cesta 12.

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Uzajemno podporno društvo v Ljubljani

reg.strovana zadruga z ome.en.m jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošl-

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hraniln.ce.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačllo. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu.

Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,788.340 K.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stolni kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik:

Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Berštnik, o. kr. profesor v p. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katebet v Ljubljani; Ivan Dolenc, o. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Grušen, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Fapež, odvetnik v Ljubljani; F. Romeo, ravnatelj trg. sole v Ljubljani; Anton Sušnik, o. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, o. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člani: Anton Cadež, katebet v Ljubljani; Ivan Blakar, profesor v Ljubljani; K. Gruber, o. kr. št. rad. oficijal v Ljubljani; Avguštin Zajc, o. kr. rad. revident in posestnik v Ljubljani.

V imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

C. kr. okrajno sodišče v Ilirski Bistrici je razpravljalo danes v navzočnosti državnega pravništva opravitelja Ivana Pavšič in obtoženke Marije Brne o obtožbi, katero je dvignil javni obtožitelj zoper Marijo Brne zaradi prestopka po § 14 št. 1 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915 št. 228 državnega zakona in je po predlogu obtožitelja, naj se kaznuje Marija Brne, razsodilo tako:

Marija Brne 37 let stara, roj. v Jasenu, pris. v Jablanico, k. v. omožena, pos. žena v Jasenu št. 3 je kriva, da je dne 7. decembra 1915 v Jasenu za pitnega prašiča, torej za neobhodno potrebno stvar zahtevala, izrabljajoča po vojski povzr izredne razmere očitno pretirano ceno namreč za kg mrtve teže 4 K 60 h oziroma 4 K 40 h s čimur je zakrivila prestopok po § 14 št. 1 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915 št. 228 državnega zakona in se obsodi po istem §-u z uporabo §§ 216 in 260 b. k. z. na 3 tri dni zapora, poostrejenega s postenjem in na 30 K osemurne kazni, v slučaju njene neizterljivosti na nadaljne 3 dni v zapor in po § 389 k. p. r. v plačilo kazenskih stroškov.

Ilirska Bistrica, dne 3. prosinca 1916.

Dr. Kovča.

Najden denar

2570

pomenja naše najnovejše poročilo o srečkah, vsebujoče srečkovno skupino števil 5 na 50 mesečnih obrokov po samo 3 krone z glavnimi dobitki

180.000 kron.

Poročilo se pošilja brezplačno.

Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

Razširja te „DOM OLJUBA“!

Denar mečete proč

ako plačujete velike cene za fine likerje, ker morete sami pripraviti naj-bu višje z mojnimi ekstrakti i stekli ekstrakta z uporabljeni navodilom za napravo 5 litr. najfinje. rum ali „Alt-vatra“, benediktina, česarčice, kum-lova, magadorja, črašenjeva, an-na-sa, maraskina vaniljeva, punča, poprove mete, angli gromčice, kava, kakao, šarret, dišeča parla, v anje, bud. likerji, allaia, brinjevo, jerezinsko, slivovko, konja a K 1'00; 3 stekl. K 4'50; 6 stekl. K 7'50; 12 stekl. K 13'50 franko po povzetju. Ne more se skazit! Prsten je pri

JAN GROLICHU, drožerija pri angelu, BRNO 98, Morava.

100 litrov zdrave domače pijače

osvežujoče, dobre in zelo gasače si lahko venk sam priredi s malimi stroški. V zalogi so snovi za: ananas, jabolčni, grenadine, malinovec, poprova meta, muškatelca, pomerančni, dišeča perla, višnjevo, skazit se ne more. Snovi z natno navodilom stanejo K 4'50 franko po povzetju. Na 3 takih porcij dodam i povrhu.

Jan Grolich, drožerija pri angelu, BRNO 98, Morava.

Diamanti za rezanje stekla

za steklarje in domače rabo. Št. 1 za steklo v oknih K 2'40. — Št. 2 za nav. močno steklo K 3'60. Št. 3 za vse vrste brušenega stekla K 5'50. — Št. 4 za močno brušeno steklo, neobdelano, in za srečala K 8'—.

Povzete 55 vin. več. Za resno in solidno blago jamči

drožerija pri angelu, BRNO 98, Morava.

Moj kosmetični petrolej za lase

Delavci v naravnodokopih in petrolejskih rafinerijah na postanejo nikoli pisasti. Jaz sem našel stoji petrolej protelal v kosmetikum za lase in dosegel s nim najlepše uspehe pri redkih lasih in pri izpadanju las. Dobiva se samo v moji drožeriji v Brnu. Stekli stane K 1'— i 6 steklenic K 5'50; 12 stekl. K 10'—, Post-nina K 1'05 do K 1'15. Manj kot 3 steklenici se po pošti ne pošilja.

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

Framydol je sredstvo za pomla-
jenje las, ki rdeca,
svetla in sive lase za trajno
temno pobarva. i steklenica s poštnino
vred K 2'30.

Rydyol je rožnata
živo pordeči bleca lica.

Učinek je čudovit, i ste-
klenica s poštnino vred K 2'15; Po-
vzete 45 v več. Naslov za naročila:

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

500 kron v zlatu

če ne odstrani krema Grolich
z kraven spadajočim milom
vse solčne poge, maroge,
solčne opekline, ogroce,
obrazno rdečico itd. in ne
ohrani: kožo mladostno svežo
in nežno. Cena K 3'15 s poš-
tino vred. 3 porcije stanejo K 8'30, 6 porcij K 16'55.

Vse brez kakih nadaljnjih stroškov. Naslov za naročila
JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

Varite pivo doma

po preiskusenem navodilu. Snovi za
10 litrov piva s 20 zamaški 2 K,
poština 84 vin.; na pet takih porcij
se ena navže in pošlje poštnine pro-
sto. Naročite torej za več tovarjev.

JAN GROLICH, drožerija pri angelu, Brno 98, Morava.

Stanje vlog čez 23 milijonov kron.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

6

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6, prilijže, v lastni hiši nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne — samo njeni zadružniki, temveč —

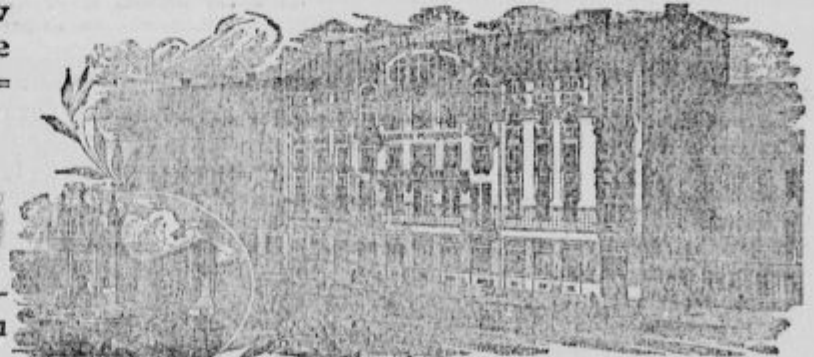
tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄ %**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor nasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Lastna znamta „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

Lastna znamta „IKO“ najbolj zanesljiva ura.

- Št. 600 Žepna ura z radijem, ki se ponoči sveti K 8-40
- 410 Nikel.-anker-Roskopf ura 4-10
- 705 Roskopf ura, kolesje v kam-nih tekoče 5-90
- 719 Srebrna rem. ura 7-80
- 720 Srebrna cilind. rem. ura 9-70
- 1450 Bela kovinasta verižica 2-80
- 916 Srebrna verižica 3-20
- 89 Double zlata verižica 5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broške, obeske, zapestnice, zavrtnate verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd. v velikem ilustrovanem

ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastonj in pošlino prostega.

Razp. o. l. i. j. a se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenjam. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švici

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1203 Nima nobene podružnice.

5 vinarjev

stano dopisnica, potom katero izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsegajoč bogato izbero pripravnih predmetov za vsakdanjo rabo in darila; cenik se pošlje vsakomur zastonj in poštne prosto.

Prva tovarna ur JAN KONRAD, o. in kr. dvorni založnik, Brück št. 782 (Češko).

Pristne nikeln. žepne ure po 4-20 K, 5- K. V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln. budilka 2-90 K, ure s kukavico 7-85 K, ure z nihalom 9- K. Pošilja se po povzetju. - Neugajajoče se zamenja ali denar nazaj.

Denarja ni

draginja je vedno večje. Zasluzek pa malhen. Ako bočete malim trudom doma v svojem kraju gotovo 10 K na dan zaslužiti, posijite za pojasnilo v pisnu znamko za 10 vin. in svojo natančen naslov na:

JOSIP BATIC

Ilirska Bistrica 30, Kranjsko.

Opravilo je pripravno za moške in ženske.

Kupujte v Katoliški Bukvarni!

Kava

50% ceneje!

Ameriška štedljiva kava, lepo dišeča, izdatna in stesljiva 5 kg vreča za poskušnjo K 12-50 post prosto po povzetju. Pol kilograma prvovrstnega čistega čaja za K 2-50 tudi 50 kom. razli. lepih razglednic pošlje za 1 K. A. Schapira št. 473, izvor kave in čaja.

TISZABOGDANY, Ungarn.

izborne se je obneslo za vojake in vojaki in epich za vsakega kot najboljšee
bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, gripu, influenci, pralni, vrtalni in bolesti v hrustu

Dr. Richter-ja
Sidro-Liniment. oapitel oompos.

Nadomestilo Sidro-Pain-Expeller.

Steklenica kron. — 30, 1'40, 2'—

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlatem levu“, Praga, I., Elizabetna cesta 8.

Dnevno raspoštijanje.

Od 1. februarja okroglo 10%

večja cena vsled velikega polražanja stroškov za vse maščobne snovi, stekla, zavilajnih predmetov itd. Nove nadrobne cene so po vseh lekarnah in drožerijah Avstro-Ogrske sledeče:

Lysoform v izvornih steklenkah (zeleno steklo)				
po 100 g	250 g	500 g	1000 g	
K 1.—	2.—	3.50	5.50	

Lysoformovo mlo v eleg. kartonih kos . . . **K 1.60**

Lysoform s poprovo meto ustna voda steklen. **K 1.60**

Kupujte Lysoformove izdelke samo v izvorni opremi, z znano varstveno znamko.

Dr. Keleti & Muranyi, kemične tovarne, izdelovalnica Lysoforma, Ujpest,

Zahtevajte

če hočete vedno dobiti najboljše blago, samo tako, ki se je že skozi več let obneslo. Ponaredbe, zlasti take, ki so v podobnih zavrtkih, zavrinite v lastno korist. Izdelki, ki so se radi njih izborne kakovosti in brezpogojne zanesljivosti obnesli že skozi dolgo vrsto let, so:

Dr. Oetker-jev „Bäckin“ (Pecilni prašek)
Dr. Oetker-jev prašek za puding
Dr. Oetker-jev vaniljin sladkor